

Emanuel Nūko
Medlem af Inatsisartut, Naleraq

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 143-2022 vedrørende uddannelsesstøtte

22-07-2022
Sagsnr. 2022 - 14610
Akt nr. 20665079

Kære Emanuel Nūko,

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

Spørgsmål 1: Hvor mange er startet på en uddannelse i vort land i året 2021?

Svar: Grønlands Statistik har opgjort at der i 2021 samlet set var 3.450 aktive grønlandske uddannelsessøgende på studiestøtteberettigede uddannelser, fordelt på 2.977 i Grønland og 473 uden for Grønland. I 2021 blev der påbegyndt 1.830 uddannelsesforløb, som fordelte sig med 1.618 forløb på institutioner i Grønland, og 212 forløb uden for Grønland.

Spørgsmål 2: Hvor stor er uddannelsesstøtten for elever?

Svar: Der henvises til Finanslovens tekstanmærkninger for hovedkonto 40.02.06, hvoraf følgende stipendie satser fremgår:

- 2.000 kr. til elever på folkehøjskoler.
  - 2.225 kr. til uddannelsessøgende på studieforbereende uddannelser, som er under 18 år eller kollegieelever på studieforbereende uddannelser. Uddannelsessøgende på studieforbereende uddannelser under 18 år på kollegier modtager fri kost og logi. I de tilfælde, hvor der ikke er mulighed for eller kun delvis mulighed for bespisning på kollegiet, modtager kollegieelever kosttillæg på henholdsvis kr. 1.550 eller kr. 950 pr. mdr.
  - 4.700 kr. til uddannelsessøgende på videregående uddannelser, samt til uddannelsessøgende, som er over 18 år, på studieforbereende uddannelser dog således, at der for uddannelsessøgende, der i tilknytning til uddannelsen modtager fri kost og logi, fratrækkes et beløb hertil.
-
- For uddannelser uden for Grønland, gælder følgende satser:
  - 4.800 kr. til uddannelsessøgende i Danmark under 20 år på studieforbereende uddannelse eller erhvervsuddannelse i Danmark.
  - 5.300 kr. til uddannelsessøgende på uddannelse uden for Grønland og Danmark.

Spørgsmål 3: *Hvad mener Naalakkersuisut om, såfremt man forhøjer uddannelsesstøtten for elever med 2.000 kr. om måneden?*

Svar: Som det fremgår af svaret til spørgsmål 4, estimeres det, at en forhøjelse af stipendiesatsen med 2.000, - kr. om måneden vil afstedkomme en merudgift på 50-105 mio. kr. om året, afhængig af forudsætningerne for beregningerne. Når fordele og ulemper sammenholdes, finder Naalakkersuisut det henset til de ganske betydelige merudgifter ikke hensigtsmæssigt at foretage en sådan forhøjelse.

Naalakkersuisut er opmærksom på, at stipendiesatserne ikke er reguleret siden 2017, og indstiller overfor Inatsisartut i den aktuelle finanslovsproces, at stipendiesatserne fremover bliver løbende pristalsreguleret, så de uddannelsessøgendes vilkår på dette punkt fremover kan følge med udviklingen.

Spørgsmål 4: *Hvad vil det koste og forhøje uddannelsesstøtten med 2.000 kr. om måneden?*

Svar: Som beskrevet i svaret til spørgsmål 2 findes der forskellige typer stipendiesatser. Hvis der tages udgangspunkt i stipendiesatsen for uddannelsessøgende på videregående uddannelser (4.700, - kr. pr. måned), vil en forhøjelse af satsen med 2.000, - kr. pr. måned udgøre en ca. 43% forhøjelse. Hvis samtlige grønlandske stipendiesatser øges med 43%, og der estimeres ud fra 2021 regnskabstal, vil landskassens udgifter til stipendier øges med ca. 50 mio. kr. pr. år. Hvis disse beregninger tager udgangspunkt i satsen for uddannelsessøgende, som er under 18 år og tager en studieforberedende uddannelse (2.225,- kr. pr. måned), er der tale om en forhøjelse på ca. 90%, og de årlige udgifter vil øges med ca. 105 mio. kr. pr. år.

I støtteudbetaling for juni var der 2.435 uddannelsessøgende der modtog uddannelsesstøtte som samlet udgjorde 8.026.186 kr. Hvis der tages udgangspunkt i det antal uddannelsessøgende, så vil en forhøjelse med 2.000, - kr. koste 4.870.000 kr. oveni de 8 mio. kr.

Spørgsmål 5: *Hvad er fordele og ulemper?*

Svar: Hvis stipendiesatserne forhøjes med mellem 43% og 90% vil lidt flere borgere sandsynligvis starte på en uddannelse. Frafaldet på uddannelserne vil sandsynligvis også falde lidt. Uddannelsessøgende vil desuden være lidt mere tilbøjelige til at tage de længerevarende uddannelser frem for de kortere (uddannelsessøgende vil få en større økonomisk tryghed og blive mindre tilbøjelige til at opsøge bibeskæftigelse). Sådanne fordele skal dog sammenholdes med, at der i givet fald er tale om en relativ stor investering på mellem 50 og 100 mio. kr. om året. Et sådant beløb kan med stor sandsynlighed give et højere samfundsøkonomisk udbytte, hvis det investeres på anden vis.

Det kan ikke forventes, at markant flere borgere starter på uddannelse som følge af en så markant forhøjelse af stipendiesatsen. Der er således andre faktorer, som er mere bestemmende herfor. Dette er eksempelvis det faglige niveau for folkeskolens afgangselever og uddannelsesinstitutionernes optagelseskrav.

En eventuel markant forhøjelse af satserne vil med tiden med stor sandsynlighed skabe forskydninger i uddannelsessystemet, som systemet vil have svært ved at tilpasse sig til. Dette vil med tiden aflede nye udfordringer for arbejdsmarkedet, ikke mindst bygge og anlægsområdet. Det vil blive mere populært at tage bogligt rettede uddannelser i Grønland. Dette vil være på bekostning af søgningen mod uddannelser i Danmark samt på bekostning af søgningen mod uddannelser i Grønland, hvor lærlingeløn indgår (som bl.a. er kendetegnende for bygge- og anlægsområdet). Baggrunden herfor er, at dansk SU (som de fleste grønlandske uddannelsessøgende i Danmark får udbetalt) og lærlingeløn ikke vil blive forhøjet tilsvarende ved en effektivering af forslaget, da disse reguleres på anden vis. Uddannelser omfattet heraf vil således blive mindre attraktive for nogle uddannelsessøgende.

Igennem de seneste år er uddannelser i Danmark, hvis man ser isoleret på de månedlige stipendieudbetalinger, blevet mere og mere attraktive set i forhold til uddannelser i Grønland. Baggrunden er, at dansk SU pristalsreguleres hvert år, mens det ikke er tilfældet for de grønlandske stipendiesatser, som sidst er reguleret i 2017. Forslaget vil således have den fordel, at det økonomiske incitament for at tage en uddannelse i Danmark, som pt. kan siges at gøre sig gældende, vil bortfalde og/eller blive mindsket markant. Det er væsentligt at tage med i betragtning, at andre forhold gør sig gældende, hvor eksempelvis kollegiesatser er fordelagtige i Grønland.

Ved en øget søgning mod uddannelser i Grønland vil de kapacitetsudfordringer, der allerede gør sig gældende i det grønlandske uddannelsessystem, blive mere udprægede, f.eks. personale- og kollegiemanglen. Omvendt vil en sådan geografisk forskydning af uddannelsesaktiviteten fra Danmark mod Grønland med tiden have en positiv effekt for arbejdsmarkedet. Det er således kun ca. 55% af de grønlandske uddannelsessøgende, som færdiggør en uddannelse i Danmark, som bor i Grønland 8 år efter endt uddannelse. Heroverfor står, at ca. 88% af de uddannelsessøgende, som færdiggør deres uddannelse i Grønland, fortsat er bosiddende i Grønland 10 år efter endt uddannelse.

Spørgsmål 6: Hvad vil det koste for det offentlige økonomisk og administrativt?

Svar: Der henvises til de estimater, som fremgår af svaret til spørgsmål 4. De administrative udgifter i relation til udbetaling af stipendier vil være uændrede. På foreliggende grundlag er det ikke muligt at beregne eventuelt afledte udgifter, såsom de øgede personaleudgifter, der kan forventes til uddannelsesområdet i Grønland (jf. ovenstående) og forventningen om at der vil komme lidt flere uddannelsessøgende (jf. ovenstående).

Spørgsmål 7: Hvad vil det koste for det private økonomisk og administrativt?

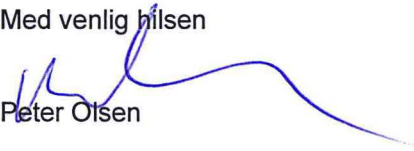
Svar: Det vurderes, at den indirekte effekt på kort sigt vil være, at der bliver lidt færre borgere tilgængelige på det grønlandske arbejdsmarked. Dette er som følge af, at det kan forventes, at lidt flere borgere søger en uddannelse, og søgningen mod de længerevarende uddannelser vil stige lidt. Derfor vil produktionsomkostninger sandsynligvis stige lidt på kort sigt. Mht. den øgede købekraft, som de uddannelsessøgende i givet fald vil opnå, skal effekten heraf sammenholdes med

effekterne af den valgte finansieringsform. Hvis finansieringen f.eks. findes ved et øget skattetryk, vil købekraften for den del af befolkningen, som er på arbejdsmarkedet blive mindsket tilsvarende.

Spørgsmål 8: *Hvad vil det koste for borgerne økonomisk og administrativt?*

Svar: Da stipendier finansieres af landskassen har det ingen direkte effekt for borgerne.

Med venlig hilsen

Peter Oisen